

UVOD

Ovaj svezak sadrži glavno djelo Bernharda Weltea *Filozofija religije*. Ono je plod Welteovih redovito održanih predavanja o filozofiji religije od 1962. do 1973. u Freiburgu. Ujedno je i standardno djelo frajburške fenomenologije o religiji. Naime, od 1949. nadalje Welte je ono o čemu ova knjiga govori uvijek iznova predavao pod naslovom „Fenomenologija religije“. Fenomenologija je iznašanje u pojavak svega onoga s čime se susrećemo. Welteova fenomenologija jest obuhvatan način kako se gleda na sve ono što je bitno za religiju. Fenomenologija u jednakoj mjeri obuhvaća teoriju i praksu, um i djelovanje. Stoga se ona čini posebno podobna za opis biti religije. Put vjerovanja, prigadanje (*das Ereignis*), nije joj fenomenologiji manje važan od sadržaja religije, njezinih rezultata. Stoga Welte prikazuje puteve prema Bogu polazeći od za sve presudnog pitanja o smislu; tim putevima možemo ići mi današnji ljudi, u njima je ujedno sadržano također ono najbolje iz zapadne tradicije mišljenja. Pokazuje kako mi u našem svagdašnjem djelovanju – koje je svjesno svoje odgovornosti – odgovaramo tajni koja nas se bezuvjetno tiče. Još više: Welte vodi čitatelja pred kršćanskog osobnog Boga. Čovjekov odgovor Bogu je dijaloški: vjera, molitva i kult.

Kako Welte postupa u svojoj *Filozofiji religije*, koju je recepciju ona imala, što je „filozofija religije“ put značila od vremena otkako se taj naslov pojavio koncem 18. stoljeća i koje mjesto Welteovoj *Filozofiji religije* pripada u misli 20. stoljeća posebice s obzirom na Husserlovu fenomenologiju i Heideggerovu hermeneutiku faktičnosti, iscrpno sam

obrazložio 1997. u uvodu u peto izdanje ovog djela. Na to neka bude ovdje upućeno.*

Ovdje je preuzet nepromijenjeni Welteov tekst petog izdanja. Njemu je međutim pridodano do sada neobjavljeno Welteovo predavanje održano pred Filozofskim društvom u Beču 1963: „Kantova kritika dokaza za Boga – njezin smisao i njezino značenje“. Za Weltea je Kantova Kritika dokaza za Boga uvijek bila središnji dio njegove filozofije religije. U ovom predavanju Welte smješta tu kritiku u okvir cjelokupnog ustrojstva *Kritike čistog uma*. On je nalazi unutar „transcendentalne nauke o elementima“ u trećem glavnom dijelu „transcendentalne dijalektike“ koja obrađuje zaključke uma. U kritici dokaza za Boga – to je „kritika u *Kritici*“ – Welte vidi kulminacijsku točku cijele *Kritike čistog uma* koja je više od dvjesto godina uporno određivala svekoliko filozofiranje, a njemu je samom unaprijed davala i određivala povijesno obzorje.**

Rukopis Welteova predavanja nalazi se u njegovoj ostavštini u arhivu frajburškog sveučilišta (Signatura E 0088). Za tisak ga je priredio Sebastian Lande.

Augsburg, 17. lipnja 2008.

Klaus Kienzler

* Bernhard Welte: *Religionsphilosophie*, 5. überarbeitete Auflage. Herausgegeben von Bernhard Casper und Klaus Kienzler, Frankfurt, Verlag Josef Knecht 1997., str. 13-40.

** U dogovoru s urednikom hrvatski prijevod ne donosi spomenuti tekst jer on u bitnome ne ide preko onoga što je Welte u samom tekstu svoje *Filozofije religije* kazao o Kantovoj kritici dokaza za Boga (nap. prev.).